

Goigs de Sant Sebastià

Prats de Lluçanès

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: Església de Sant Sebastià. Prats de Lluçanès
Emplaçament A 800 metres de la carretera BV-4401, punt quilomètric 21.

Coordenades:

Latitud: 42.0089
Longitud: 2.01795
UTM Est (X): 418680
UTM Nord (Y): 4651231

Classificació

Número de fitxa 08171-124
Àmbit: Patrimoni documental
Tipologia Fons documental
Estil / època: Contemporani
Segle XX
Autoria de l'element: Joan Viñas (lletra) i Mn. Josep Subiranas (dibuix)
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Accés Restringit
Ús actual: Religiós
Titularitat Privada accessible
Titular: Bisbat de Vic. c/ Santa Maria, 1. 08500. Vic
Fitxes associades:

[Sant Sebastià](#)

Autoria de la fitxa Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dj., 11/01/2007 - 01:00

Descripció

Es tracta dels Goigs en honor a Sant Sebastià, màrtir, que es venera a l'església de Sant Sebastià de Prats de Lluçanès. En la present reedició, feta l'any 2001, s'ha donat preferència al text que va escriure Joan Viñas en la dècada dels anys seixanta del segle XX. S'ha fet alguna petita modificació en algunes ratlles o estrofa, que si bé retoca el vocabulari o el ritme, deixa intacta la idea original. Els Goigs estan emmarcats en un requadre que presenta motius florals i vegetals. A la part superior hi ha un dibuix de Sant Sebastià representat de peu, parcialment nuu, lligat a un tronc i travessat per múltiples fletxes, símbol del seu martiri. Flanquejant el dibuix hi ha les estrofes de lloança i pregàries dels vilatans que s'encomanen a la seva protecció. En elles s'hi poden resseguir els episodis de la vida i el martiri del Sant. A diferència d'altres goigs, en aquests no hi ha, a la part inferior, la partitura amb la música. Al revers hi ha un escrit on s'hi ressegueixen pinzellades de la història dels goigs i de l'església de Sant Sebastià. També hi ha una reproducció, en petit, de la primera edició dels goigs en honor a Sant Sebastià.

Observacions:

Els goigs són cantats el dia del sant, el dia 20 de gener i durant nou diumenges a l'estiu (en la novena). La present edició és la tercera en ordre cronològic i coincidí amb la reposició d'una imatge del sant a la fornícula de la façana principal de l'església. A la primera edició, en català antic, no en consta la data ni el nom de l'autor. De la segona, que encara en circulen alguns exemplars, se'n fa ús sempre que es canten els goigs en honor del sant.

Història

Els goigs són composicions poètiques, de caire popular, que es canten en llaor de la Mare de Déu, a Crist o als sants. Es canten col·lectivament, en el marc d'un acte religiós de cert relleu, com ara una missa de festa major, un aplec, una processó, etc. La seva finalitat, en el marc de devoció i en memorial d'un sant o santa, patró o patrona d'una comunitat, consisteix a donar les gràcies pels béns rebuts, o bé com a pregària per demanar la salut física o espiritual de la comunitat. La hagiografia explica que Sant Sebastià va néixer a la Gàlia, a la localitat de Narbona, i segons Sant Ambrosi, criat a Milà, era centurió de la primera cohort en els temps de l'emperador Dioclecià. Convertit al cristianisme, va ajudar a altres cristians que estaven reclosos a les presons, i va exhortar als seus amics Marc i Marcel·lí a continuar fermes en la seva fe. Per aquest motiu, l'emperador Dioclecià el va fer lligar a una post al centre del camp de Mart, i va fer de diana dels arquers que el van travessar amb multitud de fletxes. Però no va morir. La seva muller Irene el va curar de les ferides i li va salvar la vida. Després de la seva curació, Sant Sebastià va retornar davant de Dioclecià per retreure-li la seva crueltat amb els cristians. Llavors va ser flagel·lat i apallissat fins a fer-lo morir, i el seu cos va ser llançat a la claveguera Màxima. Sant Sebastià es va aparèixer en somnis a una cristiana, per revelar-li el lloc on es trobaven les seves restes, i li va demanar que li donés sepultura a les catacumbes.

GOIGS A LLAOR DE SANT SEBASTIÀ, MÀRTIR,

que es venera
de Prats de Lluçanès,

en la seva capella
bisbat de Vic

Vós que sempre, nit i dia,
sou de Prats bon guardià,
de secada i malaltia
gardeu-nos, sant Sebastià.

És Narbona la que un dia
us gronxava en son bressol;
Nobles pares i amb fe pia
us guien tal com Déu vol.
Amb tan bona companyia,
seren molt bon cristià.
De secada i malaltia
gardeu-nos, sant Sebastià

Ja de petit demostràreu
a les armes afició;
bon soldat, la fe augmentàreu
amb l'arma de l'oració.
Diocleciana us distingia
i us nomenà capità.

De secada i malaltia
gardeu-nos, sant Sebastià

Els cristians ajudàveu
amb almoines constantment;
futurs màrtirs ensenyàveu
a morir heroicament,
amb la doctrina que guia
i que al cel ens portarà.

De secada i malaltia
gardeu-nos, sant Sebastià

Vostra fe tan abrandada
i l'alt càrrec que teníu,
a presons us dona entrada
i els cristians enfortiu.
Mes us defata un espia
que diu que sou cristià.

De secada i malaltia
gardeu-nos, sant Sebastià

L'emperador sap la nova
i a sa presència us mostreu;
ell, amb afalacs us prova
per veure si apostateu.

Mes mostreu que res temia
vostre cor fet un volcà.

De secada i malaltia
gardeu-nos, sant Sebastià

Us repèn amb gran duresa
d'infidel als seus favors;
patireu amb gran cruessa,
morireu amb greus dolors.

Insensata tirania
d'aquell cor tan inhumà.

De secada i malaltia
gardeu-nos, sant Sebastià

Lligat en un pal sofríreu
les sagetes amb valor,
com també els consols sentíreu
de la gràcia del Senyor.

Per si tant valor vencia,
un nou martiri us portà.

De secada i malaltia
gardeu-nos, sant Sebastià

Heu abastat la victòria
sobre els vostres enemics;
gaudireu del cel la glòria
que Déu dóna als escollits.
Vostre exemple, amb vos per guia,
sapiguem sempre imitar.

De secada i malaltia
gardeu-nos, sant Sebastià

Protegiu, advocat nostre,
els fills i filles de Prats;
doneu-nos l'auxili vostre
en nostres necessitats.

El devot que en vos confia
vulgueu-lo sempre emparar.

De secada i malaltia
gardeu-nos, sant Sebastià

Si els camps pateixen secada,
deu-nos pluja, màrtir sant;
feu que no perdem l'ajuda
que és nostre treball constant.

La misèria que vindrà
vós la podeu remeiar.

De secada i malaltia
gardeu-nos, sant Sebastià

A vostra santa capella
ens veieu sovint postrats.

És l'amor que es renova
d'aquests fills vostres de Prats.

Feu que creixi cada dia
i amb gran fe puguem cantar.

De secada i malaltia
gardeu-nos, sant Sebastià

Màrtir sant, qui en vos confia,
sempre el sabeu emparar,
de secada i malaltia
gardeu-nos, sant Sebastià

V. De glòria i de prestigi l'heu coronat, Senyor.

R. L'heu fet rei de les coses que heu creat.

Preguem. Concediu-nos, Senyor, l'esperit de fortalesa, perquè, al·lisonats amb l'exemple gloriós del vostre màrtir sant Sebastià, aprenguem d'obeir-vos a vos abans que els homes. Per Crist Senyor nostre. Amén.

Lletres: Joan Vilas i Pico

Dibuix: Mx. Josep Subirana i Saurina

Poc després d'inaugurada, li toca d'enfrontar-se a un violent enfrontament que converteix l'ermita en fort i la serrallada en línia de combat. Per primer cop, durant la Guerra del Francès, més tard amb l'enfilall de les tres guerres carlines i, en una època més recent, que les persones grans encara recorden, en les acaballes de la guerra civil dels anys 1936-39. Mossèn Josep Valls, autor del meritori *Reium històric sobre Prats de Lluçanès*, editat l'any 1912, considera que "fou un voler de Déu com amb tantes guerres i embolics de món la nova capella de Sant Sebastià, situada en aquell serrat cònic i estratègic, i fortificada també alguna vegada, s'ha pogut conservar en la seva integritat" (pàg. 28).

Un acte de caire popular centrat en aquesta capella, ni que sigui de portes enfora, és la *Curia dels Elois*, que té lloc en el dia de la seva festa, l'endemà de Sant Joan. El seu origen prové d'una antiga festa del gremi de traginers que culminava amb una cursa en la qual prenen part -i ho fan encara- ases, mules, cavalls i guiatges. El punt de sortida era el pla de Santa Llúcia, i el d'arribada, la placeta que hi ha davant l'ermita.

Cada estiu, començant a finals de juliol o primers d'agost, durant nou diumenges seguits, s'hi fa una concorreguda novena i, d'una forma fixa, s'hi celebra l'eucaristia un parell de vegades l'any.

GOIGS DEL
balle, y Martyr
cantans en Prats

GLORIOS CA-
Sant Sebastià qon
de Lluçanès.

Morte sou molt singular
capella vostra presentat
Vallès a Joan pagès
una capella de Penitència
Vostre Mare de Molt
vostre Pare de Noblesa
en la Cort de Dacòria
per Capità vos coneix
Pere Vós per Déu aneu
delsa esta dependència, etc.

Premsa vostra tanmateix
en no queu argueu en via,
convenença tanta gent
à la Plà de Joan-Clot
Fecit vos ve à capella
aquí Poble per l'element, etc.

Ea en pel lo mal Prats
vos va dir seguit,
qui pot pensar lo doler,
que serveu en el poble
dels vostres demunt
en gran vostra paciència, etc.

En un pel argueu
una vegada pel poble,
y després del tot cont,
à honorar la nostra
Deus Maria passat
molt Vós deu la dependència, etc.

Vos seria ab Chistò test,
que feliç argueu vós,
port feliç ve inclinat
ab gran carà la Plà deus
Molt veyra veyra poble
davant de vostra ciutadania, etc.

h. Ora pro nobis Beata Sebastiana.

Alce Pató no volia
mes aquell que Vós
seu mola lo nostre erim
dintre vostre glòria
De aquell mal aneu vol nostre
guar, y n'heu una diferència, etc.

Gloria Sant Calixte
lloc de Vós té virtut,
per tota aqueta poble,
convenença la salut
La qual l'heu menat
per ciutat de la ciutadania, etc.

Le ver Déu vos té present
poble per el nostre poble,
de tot mal no via preu
lo donat queu vol servei
Tot vós à demane
ab ferra, y mediana, etc.

Vostre figura composta
ab modo marcial,
moneda de la Llucanès,
nos sempre glòria
De tot mal que vós guardar
qu'eu té, y sentint sentència, etc.

Poble nostre servir
à nostre glòria poble,
solida ferra
vostre un nos Adonar
Fou en poble present
de tot, y malament sentència, etc.

Vostre Maria una par,
solida ferra per sentència
Vostre Plà vós pregar
nos guardo de Penitència.

h. El digne Gloriam premissimus Christ.
ORACIÓ.

Propter quoniam Omnipotens Deus, ut qui Sancti Sebastiani Martyris tui nobilitate
omni iustitiam que tui amicus amore valuerit. Per Christum Dominum no-
strum Amen.

Monaca i Per Ignasi Abadal Rector de Sant Miquel.

Deixem, però, la història i parlem de la present edició dels goigs. En l'ordre cronològic, és la tercera. De la primera edició, en català antic, no en consta ni la data ni el nom de l'autor; la podem veure reproduïda en aquesta mateixa pàgina. De la segona, encara en circulen exemplars i se'n fa ús sempre que es canten els goigs en honor del sant.

Per a la present edició, s'ha donat preferència al text que va escriure Joan Viñals i Picas en la dècada dels anys seixanta del segle XX. S'ha fet alguna petita modificació en algunes ratlles o estrofa que, si bé retoca el vocabulari o el ritme, deixa intacta la idea original. Així, per exemple, en la tornada, s'ha substituït "de pesta, guerra i sequia / guardeu-nos, sant Sebastià", per l'expressió "de secada i malaltia / guardeu-nos, sant Sebastià".

Aquesta edició coincideix amb la reposició d'una imatge de sant Sebastià en la fornícula que hi ha a la façana, damunt la porta d'entrada, la qual cosa ens mostra l'interès i l'estima, envers aquest lloc i al sant que s'hi venera com a copatró de la parròquia, per part de veïns i vilatans en general.

Josep Casals i Serrat

També han col·laborat Xavier Cortada i Martí Font

Edita: Parròquia de Sant Vicenç de Prats de Lluçanès. Gener del 2001